

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO ZAŠTITE OKOLIŠA
I ENERGETIKE

10000 Zagreb, Radnička cesta 80
Tel: 01 / 3717 111 fax: 01 / 3717 149

Uprava za procjenu utjecaja na okoliš
i održivo gospodarenje otpadom
Sektor za procjenu utjecaja na okoliš
i industrijsko onečišćenje

KLASA: UP/I 351-03/17-08/125
URBROJ: 517-06-2-1-1-17-9
Zagreb, 18. rujna 2017.

Ministarstvo zaštite okoliša i energetike na temelju članka 84. stavka 1. Zakona o zaštiti okoliša („Narodne novine“, broj 80/13, 153/13 i 78/15), te članka 27. stavka 1. Zakona o zaštiti prirode („Narodne novine“, broj 80/13) i odredbe članka 5. stavka 3. Uredbe o procjeni utjecaja zahvata na okoliš („Narodne novine“, broj 61/14 i 3/17), na zahtjev nositelja zahvata Hrvatske vode, Zagreb, Ulica grada Vukovara 220, nakon provedenog postupka ocjene o potrebi procjene utjecaja zahvata na okoliš, donosi

R J E Š E N J E

- I. Za namjeravani zahvat, projekt Drava Life – integralno upravljanje rijekom, potrebno je provesti postupak procjene utjecaja na okoliš.**
- II. Za namjeravani zahvat, projekt Drava Life – integralno upravljanje rijekom, potrebno je provesti glavnu ocjenu prihvatljivosti za ekološku mrežu.**
- III. Ovo rješenje objavljuje se na internetskim stranicama Ministarstva zaštite okoliša i energetike.**

O b r a z l o ž e n j e

Nositelj zahvata, Hrvatske vode, Zagreb, Ulica grada Vukovara 220, sukladno odredbama članka 82. Zakona o zaštiti okoliša i članka 25. stavka 1. Uredbe o procjeni utjecaja zahvata na okoliš (u daljnjem tekstu: Uredbe), podnio je 13. travnja 2017. Ministarstvu zaštite okoliša i energetike (u daljnjem tekstu: Ministarstvo) zahtjev za provedbu postupka ocjene o potrebi procjene utjecaja na okoliš projekta Drava Life – integralno upravljanje rijekom. Uz zahtjev je priložen Elaborat zaštite okoliša koji je u ožujku 2017. izradio ovlaštenik Geonatura d.o.o. iz Zagreba, koji ima suglasnost Ministarstva za izradu dokumentacije za provedbu postupka ocjene o potrebi procjene utjecaja zahvata na okoliš (KLASA: UP/I 351-02/13-08/111, URBROJ: 517-06-2-1-2-14-6 od 27. studenog 2014.). Voditelj izrade Elaborata je dr.sc. Hrvoje Peternel.

Pravni temelj za vođenje postupka ocjene o potrebi procjene utjecaja zahvata na okoliš su odredbe članka 78. stavka 1. Zakona o zaštiti okoliša i odredbe članaka 24., 25., 26. i 27. Uredbe.

Naime, za zahvate navedene u točki 2.2. *Kanali, nasipi i druge građevine za obranu od poplava i erozije obale*, Priloga III. Uredbe, Upravno tijelo u županiji, odnosno u Gradu Zagrebu, provodi postupak ocjene o potrebi procjene utjecaja zahvata na okoliš. Međutim, s obzirom da je zahvat planiran na području pet županija, na temelju odredbe članka 6. stavka 5. Uredbe, Ministarstvo provodi postupak ocjene o potrebi procjene utjecaja zahvata na okoliš. Osim navedenog, člankom 27. stavkom 1. Zakona o zaštiti prirode, utvrđeno je da se za zahvate za koje je određena provedba ocjene o potrebi procjene utjecaja na okoliš provodi prethodna ocjena prihvatljivosti za područje ekološke mreže u okviru postupka ocjene o potrebi procjene. Postupak ocjene je proveden jer nositelj zahvata planira izgraditi građevine kojima će unaprijediti ekosustav rijeke Drave, a koje će ujedno koristiti i kao zaštita od poplava.

O zahtjevu nositelja zahvata za pokretanjem postupka ocjene o potrebi procjene utjecaja na okoliš sukladno članku 7. stavku 2. točki 1. i članku 8. Uredbe o informiranju i sudjelovanju javnosti i zainteresirane javnosti u pitanjima zaštite okoliša („Narodne novine“, broj 64/08), na internetskoj stranici Ministarstva objavljena je informacija o zahtjevu za provedbu postupka ocjene o potrebi procjene utjecaja na okoliš projekta Drava Life – integralno upravljanje rijekom (KLASA: UP/I 351-03/17-08/125, URBROJ: 517-06-2-1-1-17-2 od 28. travnja 2017.).

U dostavljenoj dokumentaciji (Elaboratu zaštite okoliša) navedeno je, u bitnom, sljedeće: *Lokacija zahvata je na području sljedećih županija: Varaždinska, Međimurska, Koprivničko-križevačka, Virovitičko-podravska i Osječko-baranjska. Obnova rukavaca i proširenje korita rijeke Drave planirano je na sljedećim lokacijama: otok Virje u Općini Cestica, stara Drava – Varaždin na području Grada Varaždina i Općine Nedelišće, Donja Dubrava – Legrad u općinama Donja Dubrava i Legrad, most Botovo u Općini Drnje, Novačka u općinama Gola i Hlebina, Miholjački Martinci u Općini Čađavica i Podravska Moslavina na području Općine Podravska Moslavina. U sklopu projekta planirano je unaprijediti ekosustav rijeke Drave, te ujedno istim zahvatima osigurati zaštitu od poplava. Osnovni cilj projekta je stvoriti dodatne vodne tokove i povećati dinamički hidromorfološki proces kako bi se potaklo stvaranje novih riječnih staništa za flor i faunu na rijeci Dravi. U okviru projekta dovest će se voda u rukavce kod manjih protoka te povećati morfološka dinamika u tim rukavcima i na taj način osigurati bolji protok, očuvati i stvoriti nova riječna poplavna područja i staništa, smanjiti razina vodnih lica u uvjetima velikih voda, te ublažiti rizik od poplava.*

Na lokaciji otok Virje (C.1) planirane su na lijevoobalnoj inundaciji od rkm 312+000 do 314+300 sljedeće aktivnosti: otvaranje bočnog rukavca ukupne duljine 1.495 m, proširenje desne obale korita u duljini od 720 m, uklanjanje dijela obaloutvrde u duljini od 310 m, te uklanjanje dijela poprečnih traverzi nizvodno od mosta otok Virje – Ormož u duljini od 178 m. Na lokaciji stara Drava – Varaždin (C.2) planirane su na lijevom rukavcu u inundaciji rijeke Drave od rkm 289+300 do 292+000 sljedeće aktivnosti: otvaranje ulaza u bočni rukavac, iskop dijela inicijalnog kanala za povezivanje, proširenje i produbljenje rukavca, uklanjanje dijela obaloutvrde u rukavcu, proširenje glavnog korita rijeke, te razgradnja dijela poprečnih kamenih traverzi u koritu. Na lokaciji Donja Dubrava – Legrad (C.3) planirani su radovi na lijevom i desnom rukavcu rijeke Drave, na lijevom rukavcu od rkm 240+000 do 241+450 produbljivanje dna – uklanjanje sedimenta na ulazu u duljini od oko 50 m, te uklanjanje poprečne gradnje u rukavcu, a na desnom rukavcu u duljini od oko 1.880 m radovi na uklanjanju bočnog rukavca, produbljivanje dna – uklanjanje sedimenta, te uklanjanje dijela stare gabionske poprečne gradnje u rukavcu. Na lokaciji most Botovo (C.4) u desnom rukavcu rijeke Drave, od rkm 226+600 do 227+900, planirani su radovi produbljivanja dna rukavca – uklanjanje sedimenta na ulazu rukavca u duljini od oko 27 m, uklanjanje dijela stare gabionske poprečne gradnje u rukavcu, te uklanjanje dijela obaloutvrde. Na lokaciji Novačka (C.5), radovi su predviđeni na lijevom i desnom rukavcu rijeke Drave, na lijevom rukavcu od rkm 215+000 do 217+000, uklanjanje sedimenta na ulazu u rukavac u duljini od oko 150 i uklanjanje poprečne gradnje u rukavcu, dok je na desnom rukavcu u ukupnoj duljini od oko 1.120 m planiran iskop inicijalnog

kanala i premještanje materijala od iskopa duž rijeke Drave. Na lokaciji Miholjački Martinci (C.6) radovi su planirani na desnom rukavcu rijeke Drave i na desnoobalnoj inundaciji rijeke Drave, od rkm 104+000 do 106+000, te obuhvaćaju uklanjanje poprečne gradnje u rukavcu i otvaranje bočnog rukavca, iskop i premještanje iskopanog materijala. Na lokaciji Podravska Moslavina (C.7) radovi su planirani na desnom rukavcu rijeke Drave, od rkm 96+000 do 98+000 i obuhvaćaju uklanjanje poprečne gradnje i pregrade u rukavcu, iskop i premještanje materijala od iskopa unutar rijeke Drave.

Ministarstvo je u postupku ocjene dostavilo zahtjev (KLASA: UP/I 351-03/17-08/125, URBROJ: 517-06-2-1-1-17-3 od 28. travnja 2017.) za mišljenje Upravi za zaštitu prirode i Upravi vodnoga gospodarstva Ministarstva, Upravnom odjelu za poljoprivredu i zaštitu okoliša Varaždinske županije, Upravnom odjelu za prostorno uređenje, gradnju, zaštitu okoliša i zaštitu prirode Koprivničko-križevačke županije, Upravnom odjelu za prostorno uređenje, graditeljstvo, komunalne poslove i zaštitu okoliša Virovitičko-podravske županije, Upravnom odjelu za prostorno planiranje, zaštitu okoliša i prirode Osječko-baranjske županije i Upravnom odjelu za prostorno uređenje, gradnju i zaštitu okoliša Međimurske županije.

Uprava za zaštitu prirode Ministarstva dostavila je mišljenje (KLASA: 612-07/17-59/202, URBROJ: 517-07-1-1-2-17-4 od 9. lipnja 2017.) da je za planirani zahvat potrebno provesti postupak procjene utjecaja na okoliš i glavnu ocjenu prihvatljivosti za ekološku mrežu. Uprava vodnoga gospodarstva Ministarstva dostavila je mišljenje (KLASA: 325-01/17-01/330, URBROJ: 517-17-6 od 27. lipnja 2017.) da s vodnogospodarskog stajališta nije potrebno provesti postupak procjene utjecaja na okoliš. Upravni odjel za poljoprivredu i zaštitu okoliša Varaždinske županije dostavio je mišljenje (KLASA: 351-03/17-01/23, URBROJ: 2186/1-05/3-17-2 od 17. svibnja 2017.) da nije potrebno provesti postupak procjene utjecaja na okoliš. Upravni odjel za prostorno uređenje, gradnju, zaštitu okoliša i zaštitu prirode Koprivničko-križevačke županije dostavio je mišljenje (KLASA: 351-03/17-01/25, URBROJ: 2137/1-05/17-17-2 od 16. svibnja 2017.) da nije potrebno provesti postupak procjene utjecaja na okoliš. Upravni odjel za prostorno uređenje, graditeljstvo, komunalne poslove i zaštitu okoliša Virovitičko-podravske županije dostavio je mišljenje (KLASA: 351-03/17-01/09, URBROJ: 2189/1-08/3-17-02 od 11. svibnja 2017.) da je potrebno provesti postupak procjene utjecaja na okoliš. Upravni odjel za prostorno planiranje, zaštitu okoliša i prirode Osječko-baranjske županije dostavio je mišljenje (KLASA: 351-01/17-02/94, URBROJ: 2158/1-01-14/04-17-2 od 14. srpnja 2017.) da nije potrebno provesti postupak procjene utjecaja na okoliš. Upravni odjel za prostorno uređenje, gradnju i zaštitu okoliša Međimurske županije dostavio je mišljenje (KLASA: 351-03/17-03/11, URBROJ: 2109/1-09-3/01-17-02 od 15. svibnja 2017.) da nije potrebno provesti postupak procjene utjecaja na okoliš.

Na planirani zahvat razmotren Elaboratom zaštite okoliša koji je objavljen na internetskim stranicama Ministarstva nisu zaprimljene primjedbe.

Razlozi zbog kojih je potrebno provesti postupak procjene utjecaja na okoliš i glavnu ocjenu prihvatljivosti za ekološku mrežu su sljedeći:

Lokacije pojedinih dijelova zahvata nalaze se unutar granica Regionalnog parka Mura-Drava. Lokacija C.2 nalazi se u Spomeniku prirode topole u Dravskoj šumi, a lokacija C.3 u Posebnom rezervatu Veliki Pažut i Značajnom krajobrazu Mura. Tijekom pripreme, izgradnje i održavanja zahvata moguć je utjecaj na neke od temeljnih obilježja Posebnog ornitološkog rezervata Veliki Pažut, Regionalnog parka Mura – Drava, Značajnog krajobrazu Mura te Park-šumu Dravska šuma. Prvenstveno je riječ o gubitku površina vodenih i kopnenih staništa, mogućem stradavanju pojedinih jedinki biljnih i životinjskih vrsta i/ili njihovih razvojnih stadija, oštećivanju gnijezda i drugih životinjskih nastambi te privremenom narušavanju kvalitete stanišnih uvjeta i uznemiravanju životinjskih vrsta uslijed organizacije gradilišta i provedbe radova (zamućenjem

vodenog toka te bukom, vibracijama, emisijom ispušnih plinova i česticama prašine uzrokovanih povećanom količinom mehanizacije, kretanjem vozila i ljudi). S obzirom na obilježja zahvata i dugoročne promjene u hidromorfološkom smislu te izmjenom staništa kako je navedeno u dostavljenoj dokumentaciji, planirani zahvat može imati nepovoljan utjecaj na sastavnice okoliša i prirodu.

Također, u dostavljenoj dokumentaciji navodi se da je u sklopu Drava LIFE projekta u tijeku biotički i abiotički monitoring, koji će se provesti prije i nakon provedbe predmetnog zahvata, međutim za procjenu utjecaja na područja ekološke mreže za pojedine ciljne vrste/stanišne tipove korišteni su samo podaci prikupljeni na širem području. Većina tih podataka nije dovoljno recentna niti specifična za utvrđivanje potencijalnih utjecaja na lokaciji zahvata, odnosno mogu se koristiti samo za okvirnu procjenu, što je nedovoljno za točno utvrđivanje utjecaja te predlaganje eventualnih mjera ublažavanja i programa praćenja. Stoga je u daljnjem postupku potrebno provesti ciljana istraživanja i utvrditi nulto stanje na svakoj planiranoj lokaciji zahvata. Ciljanim terenskim istraživanjima osobito je potrebno utvrditi značaj lokacija zahvata kao mrijestilišta/zimovaništa i općenito staništa ciljnih vrsta riba, osobito vrsta kojima odgovaraju uvjeti smanjenog ili prekinutog protoka, prisutnost nastambi dabra ili vidre na lokaciji, gniježđenje ptica na lokaciji zahvata (osobito vodenih i močvarnih vrsta) te prisutnost staništa pogodnih za njihovo gniježđenje (tršćaci i plutajuća vegetacija), gniježđenje štekavca na lokaciji ili u blizini, prisutnost odronjenih obala i gnijezda za gniježđenje bregunica, vodomara, sprudova za gniježđenje kulika sljepčića i male prutke, značaja rukavaca/mrtvica za ciljne vrste vretenaca, barsku kornjaču, velikog panonskog vodenjaka i prisustvo ciljnih stanišnih tipova kao što su 3150 Prirodne eutrofne vode s vegetacijom Hydrocharition ili Magnopotamion i 3130 Amfibijska staništa Isoeto-Nanojuncetea. Za svaku lokaciju zahvata potrebno je dati detaljan opis i prikaz sadašnjeg stanja što uključuje prisutnost ciljnih stanišnih tipova i ciljnih vrsta, postojeću hidrodinamiku rukavaca, kvalitetu ciljnog staništa i staništa za pojedine ciljne vrste, procjenu brojnosti populacija ciljnih vrsta na lokaciji zahvata i značajnost gubitka ciljnih stanišnih tipova i ciljnih vrsta sukladno procjenama populacija/površine navedenih u SDF obrascima te staništa za ciljne vrste za svako područje ekološke mreže gdje je zahvat planiran.

Projektom su planirane i obnove obaloutvrda (C.4., C.6. i C.7.) tijekom ili nakon projekta po potrebi te izgradnja novog kanala (C.5.). Na lokaciji C.4. (Most Botovo) planirano je da se kamen iz razgradnje ugradi u desnoobalnu zaštitu željezničkog i cestovnog mosta te je potrebno procijeniti utjecaj nove obaloutvrde. Na lokaciji C.5. (Novačka) planiran je novi inicijalni kanal te se ne radi o otvaranju i čišćenju postojećeg rukavca već o presijecanju riječnog zavoja. Potrebno je ocijeniti utjecaj ovog zahvata u smislu mogućnosti budućeg proširenja rukavca i posljedično skraćivanja toka rijeke. Na lokaciji C.6. (Miholjački Martinci) radi se o dosta širokom rukavcu. Na ovoj lokaciji, prema bazi podataka HAOP-a zabilježene su kolonije bregunica (2013. – 8 parova i 2014. - 5 parova), vodomar (2014. - 1 par), kao i pčelarica (2014. – 3 para) (nije ciljna vrsta). Upravo na lokaciji gdje su zabilježene ove ptice navodi se da je zahvatom planirano obnavljanje obaloutvrde po potrebi. Na lokaciji C.7. (Podravska Moslavina) također se radi o dosta širokom rukavcu. Na lokaciji rukavca je prema bazi podataka HAOP-a zabilježeno prisustvo vidre (2009.), a na sprudu na završetku rukavca zabilježene su ciljne vrste ptica kulik sljepčić (2007. – 6 parova, 2008. – 3 para i 2009. – 2 para) te mala prutka (2008 – 5 parova). Također je na lokaciji zahvata zabilježeno i prisustvo štekavca (2005. – 2 para). Projektom je navedeno da je na lokaciji zahvata moguća pojava erozije pokosa na desnoj obali rukavca (poljoprivredno zemljište) koja će biti praćena tijekom i nakon provedbe projekta te je navedeno da je zahvatom planirano obnavljanje obaloutvrde po potrebi. Potencijalna izgradnja obaloutvrda na lokacijama C.6. i C.7., nije predmet ovog zahvata i za njih će biti potrebno provesti zasebne postupke ocjene prihvatljivosti za ekološku mrežu i procijeniti utjecaje, same i u kombinaciji sa svim ostalim zahvatima.

U svrhu procjene buduće erozije i potrebe budućih obaloutvrda kao i potencijalnog skraćenja toka rijeke, za sve lokacije zahvata treba napraviti hidraulički model. Naime, otvaranjem rukavca koji su već sada široki i većinom ispunjeni vodom (C.6. i C.7.) te presijecanjem oštrog zavoja meandra (C.5.) moguće je da vremenom dođe do proširenja rukavca i preusmjerenja glavne toka u njega čime bi došlo do skraćenja toka rijeke.

U smislu dobivanja novih staništa naspram njihovog potencijalnog gubitka budućim izgradnjama obaloutvrda ili potencijalnog budućeg skraćenja toka rijeke uslijed otvaranja rukavaca, umjesto pojedinih planiranih zahvata preporuča se razmotriti alternativne lokacije za restauraciju koje se primjerice predlažu u Studiji biološke raznolikosti rijeke Drave - Dravske mrtvice i odvojeni rukavci 2 dio (Grlica, I., Virovitica, 2008.), kojima neće doći do potencijalno negativnih učinaka planirane restauracije.

Također, na lokacijama gdje se potencijalno očekuje erozija, a u privatnom su vlasništvu, potrebno je umjesto budućih izgradnji obaloutvrda koje bi sprječavale eroziju razmotriti mogućnost otkupa zemljišta, a s ciljem omogućavanja slobodnih hidromorfoloških procesa.

Zaključno, s obzirom da nisu napravljena terenska istraživanja populacija ciljnih vrsta/stanišnih tipova područja ekološke mreže na lokaciji zahvata i šire po potrebi, koji potencijalno mogu biti pod utjecajem zahvata, što je ključno prilikom ocjene utjecaja, kao i za buduće praćenje stanja učinkovitosti mjera ublažavanja na populacije, nije bilo moguće isključiti značajan negativan utjecaj. Također, u svrhu procjene buduće erozije i potencijalnog skraćenja toka rijeke, za sve lokacije zahvata potrebno je napraviti hidraulički model. Mjere ublažavanja koje će se predlagati moraju biti specifične, tj. povezane s pojedinim ciljnim vrstama i stanišnim tipovima na određenom području. Mora biti jasno na koji način (i u kojoj mjeri) smanjuju značajnost utjecaja te trebaju biti izvedive te po potrebi mjere ublažavanja dati za svaki lokalitet zasebno, ovisno o utvrđenom stanju, odnosno prisutnosti ciljnih stanišnih tipova i vrsta. Program praćenja i izvješćivanja potrebno je usmjeriti na one ciljne vrste i stanišne tipove na koje se odnose predložene mjere ublažavanja.

Točka I. ovog rješenja temelji se na tome da je Ministarstvo sukladno članku 78. stavku 2. Zakona o zaštiti okoliša, te članku 24. stavku 1. i članku 27. stavku 1. Uredbe ocijenilo, na temelju dostavljene dokumentacije i mišljenja nadležnih tijela, a prema kriterijima iz Priloga V. Uredbe, da je za planirani zahvat potrebno provesti postupak procjene utjecaja na okoliš s obzirom da se ne može isključiti značajan negativan utjecaj planiranog zahvata na okoliš.

Točka II. ovog rješenja temelji se na tome da je Ministarstvo sukladno odredbama članka 90. stavka 4. Zakona o zaštiti okoliša i članka 30. stavaka 5. i 9. Zakona o zaštiti prirode u okviru postupka ocjene o potrebi procjene provelo prethodnu ocjenu prihvatljivosti za ekološku mrežu i zaključilo da nije moguće isključiti značajne negativne utjecaje zahvata na ciljeve očuvanja i cjelovitost područja ekološke mreže te da je potrebno provesti glavnu ocjenu prihvatljivosti za ekološku mrežu.

Točka III. ovog rješenja o obvezi objave rješenja na internetskim stranicama Ministarstva, utvrđena je na temelju članka 91. stavka 2. Zakona o zaštiti okoliša.

UPUTA O PRAVNOM LIJEKU:

Ovo rješenje je izvršno u upravnom postupku i protiv njega se ne može izjaviti žalba, ali se može pokrenuti upravni spor. Upravni spor pokreće se tužbom Upravnom sudu u Zagrebu, Avenija Dubrovnik 6-8, u roku 30 dana od dana dostave ovog rješenja. Tužba se predaje navedenom

upravnom sudu neposredno u pisanom obliku, usmeno na zapisnik ili se šalje poštom, odnosno dostavlja elektronički.

Upravna pristojba na zahtjev i ovo rješenje naplaćena je državnim biljezima u iznosu propisanom sukladno Zakonu o upravnim pristojbama („Narodne novine“, broj 115/16).

Dostaviti:

- Hrvatske vode, Zagreb, Ulica grada Vukovara 220 (**R!**, s povratnicom)

Na znanje:

- Geonatura d.o.o. Zagreb, Fallerovo šetalište 22